

MODUŁ 3. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Z.5. Świadczenie usług opiekuńczych

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.5. Świadczenie usług opiekuńczych

1.1. Organizowanie prac opiekuńczych

Umiejętność 2) *rozpoznaje na podstawie analizy dokumentacji i obserwacji sytuację zdrowotną, społeczną życia osoby podopiecznej oraz warunki jej życia, na przykład:*

- rozpoznaje, porządkuje oraz klasyfikuje informacje o osobie podopiecznej i jej środowisku życia w zakresie stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej, zawodowej, osobistej, ekonomicznej i mieszkaniowej.

Przykładowe zadanie 1.

W sprawozdaniu pracownika socjalnego z wizyty środowiskowej jest zawarta informacja, że osoba podopieczna z porażeniem połowicznym prawostronnym po powrocie ze szpitala przebywa z domu rodzinnym. Mieszka w jednopokojowym mieszkaniu, na drugim piętrze w budynku wielorodzinnym bez windy, z mężem i dwojgiem dzieci w wieku szkolnym. Dane te pozwolą opiekunce rozpoznać u osoby podopiecznej sytuację

- A. zdrowotną.
- B. materialną.
- C. emocjonalną.
- D. mieszkaniową.

Prawidłowa odpowiedź: **D**.

Umiejętność 5) *rozpoznaje potrzeby i problemy osoby podopiecznej, na przykład:*

- rozpoznaje potrzeby i problemy osoby podopiecznej na podstawie analizy dokumentacji, obserwacji osoby podopiecznej i jej środowiska, analizy stwierdzonego stanu psychofizycznego osoby podopiecznej i warunków społecznych;

Przykładowe zadanie 2.

Podopieczna cierpiąca na zaburzenie funkcji błędnika domaga się od opiekuna stałej obecności podczas wykonywania przez nią czynności higienicznych w łazience. Zachowanie to świadczy o wzmożonej potrzebie

- A. czystości.
- B. akceptacji.
- C. kontaktów.
- D. bezpieczeństwa.

Prawidłowa odpowiedź: **D.**

Umiejętność 12) dobiera metody i techniki i narzędzia pracy do realizacji zaplanowanych działań opiekuńczych, na przykład:

- planuje techniki i metody pracy opiekuńczej;
- dobiera narzędzia do realizacji zaplanowanych działań.

Przykładowe zadanie 3.

Najlepszą metodą poprawienia relacji społecznych dla 20 letniego podopiecznego z porażeniem kończyn dolnych i narządów jamy brzusznej po wypadku komunikacyjnym, stale przebywającego w łóżku będzie

- A. pisanie listów.
- B. oglądanie telewizji.
- C. surfowanie po Internecie.
- D. prowadzenie rozmów przez Skype'a.

Prawidłowa odpowiedź: **D.**

1.2. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych

Umiejętność 1) świadczy usługi opiekuńcze zgodnie z standardami opieki, na przykład:

- wykonuje zabiegi pielęgnacyjne i opiekuńcze u osoby podopiecznej zgodnie z procedurami i standardami opieki;
- wykonuje toaletę osoby podopiecznej w łóżku;
- prowadzi pielęgnację przeciwoleżynową osoby podopiecznej;
- otacza osobę podopieczną opieką terminalną.

Przykładowe zadanie 4.

Opiekunka wykonująca zabiegi pielęgnacyjne i higieniczne u osoby chorującej na cukrzycę powinna zwracać szczególną uwagę na

- A. dokładną higienę jamy ustnej.
- B. częste obcinanie paznokci.
- C. dokładną pielęgnację stóp.
- D. częste mycie włosów.

Prawidłowa odpowiedź: **C.**

Umiejętność 2) rozpoznaje objawy zaburzeń psychosomatycznych zagrażających zdrowiu i życiu osoby podopiecznej, na przykład:

- rozpoznaje objawy w zakresie zaburzeń psychosomatycznych zagrażających zdrowiu i życiu osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 5.

Opiekunka zajmuje się 78-letnim podopiecznym, któremu pół roku temu zmarła żona. Mężczyzna cały czas przesiaduje w pokoju przed oknem, odmawia proponowanej pomocy. Nie chce jeść, a ostatnio wyraźnie stracił na wadze. Opisane objawy mogą świadczyć o zaburzeniach w sferze

- A. uwagi.
- B. emocji.
- C. pamięci.
- D. myślenia.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

Umiejętność 4) przestrzega zasad i określa metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osoby podopiecznej, na przykład:

- określa i dobiera metody, techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych oraz stosuje zasady podczas wykonywania tych czynności u osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 6.

Do umycia skóry wokół stomii należy użyć

- A. wody utlenionej.
- B. roztworu szalwii.
- C. roztworu altacetu.
- D. ciepłej wody z mydłem.

Prawidłowa odpowiedź: **D.**

1.3. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej.

Umiejętność 2) *pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych, na przykład:*

- rozwiązywanie problemów społecznych i osobistych osoby podopiecznej lub wspomaganie jej w tym działaniu.

Przykładowe zadanie 7.

Gdzie powinna złożyć wniosek osoba chora i niezdolna do pracy, aby uzyskać świadczenie rehabilitacyjne?

- A. Do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- B. Do ośrodka pomocy społecznej.
- C. Do swojego zakładu pracy.
- D. Do lekarza internisty.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 5) *określa formy i metody organizowania czasu wolnego, na przykład:*

- wskazuje sposób spędzania czasu wolnego osoby podopiecznej w danych warunkach, z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego;
- organizuje zajęcia samopomocowe w miejscu zamieszkania osoby podopiecznej;
- diagnozuje potrzeby i możliwości osoby podopiecznej, organizuje czas wolny w instytucjach środowiskowych.

Przykładowe zadanie 8.

Pani Ania 85-letnia emerytka, bibliotekarka, sprawna intelektualnie. Ma trudności w poruszaniu się poza mieszkaniem z powodu wszczepionej endoprotezy stawu biodrowego i sporej nadwagi. Najlepszą formą spędzania wolnego czasu proponowaną osobie podopiecznej przez opiekunkę będzie

- A. wizyta w teatrze.
- B. spacer po parku.
- C. czytanie książki.
- D. uprawianie ogródka.

Prawidłowa odpowiedź: **C.**

Umiejętność 7) *analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności, na przykład:*

- analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej właściwych dla niej, po uwzględnieniu wieku, stanu zdrowia i zakresu niepełnosprawności;
- wskazuje sposób aktywizacji podopiecznej;
- rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej;
- dobiera rodzaje aktywności do zainteresowań i możliwości osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 9.

Dziesięcioletni Darek ma Zespół Downa, bardzo dobrze gra na akordeonie, lubi tańczyć. Obecnie chłopiec jest po zabiegu torakochirurgicznym usunięcia wady serca. Planując metody aktywizacji dziecka, opiekunka powinna przygotować zajęcia z

- A. muzykoterapii.
- B. biblioterapii.
- C. dogoterapii.
- D. hipoterapii.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.5. Świadczenie usług opiekuńczych

Pani Barbara K., lat 85, ma wyłonioną stonię jelitową umiejscowioną na dolnym odcinku jelita grubego. Podopieczna wymaga pełnej pomocy w zakresie wszystkich czynności dnia codziennego. Od tygodnia uskarża się na odbijania, bóle brzucha i wzdęcia. W worku stomijnym widoczne są duże ilości gazów. Podopieczna ma zaleconą dietę lekkostrawną, wysokobłonnikową z ograniczeniem produktów i potraw wzdymających. Zaplanuj dla podopiecznej jadłospis na 7 dni tygodnia na 5 posiłków dziennie. Uwzględnij zalecenia żywieniowe. Sporządź dla podopiecznej wykaz produktów i potraw nie zalecanych w diecie. Wykonaj wymianę worka stomijnego u podopiecznej leżącej w łóżku.

Przed przystąpieniem do wykonania zabiegu zgłoś gotowość przez podniesienie ręki. Zadanie wykonaj zgodnie z zasadami i procedurami na fantomie do nauki umiejętności higienicznych. Przestrzegaj przepisów bhp oraz ergonomii pracy opiekunki środowiskowej.

Tabela M3.1. Jadłospis na 7 dni tygodnia

	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
Śniadanie							
Drugie śniadanie							
Obiad							
Podwieczorek							
Kolacja							

Tabela M3.2. Wykaz produktów i potraw nie zalecanych w diecie

<p>.....</p> <p>.....</p>

Czas na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenić będą 2 rezultaty:

- jadłospis na 7 dni tygodnia,
  - wykaz produktów i potraw nie zalecanych w diecie
- oraz
- przebieg wymiany worka stomijnego.

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać

- poprawność opracowania jadłospisu;
- zgodność potraw w jadłospisie z zaleceniami diety;
- zgodność doboru potraw dla każdego posiłku z zaleceniami diety;
- poprawność doboru produktów i potraw nie zalecanych w diecie;
- zgodność wymiany worka stomijnego z algorytmem postępowania i procedurami;
- przestrzeganie zasad organizacji pracy i przepisów bhp.

Umiejętności sprawdzane zadaniem praktycznym**1. Organizowanie prac opiekuńczych**

- 8) *przestrzega zasad opracowania indywidualnego planu opieki nad osobą podopieczną i pomocy tej osobie;*
- 10) *planuje techniki, metody i narzędzia pracy z osobą podopieczną w warunkach domowych;*
- 11) *dobiera techniki, metody i narzędzia do realizacji zaplanowanych działań opiekuńczych.*

2. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych

- 1) *świadczy usługi opiekuńcze zgodnie z procedurami i standardami opieki;*
- 13) *pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej;*
- 23) *stosuje przepisy sanitarno-epidemiologiczne podczas wykonywania czynności opiekuńczych.*

3. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej

- 7) *analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności;*
- 9) *dobiera metody przygotowania osoby podopiecznej do korzystania pomocy technicznych.*

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji Z.5. Świadczenie usług opiekuńczych mogą dotyczyć

- wykonania toalety;
- podawania posiłku;
- mycia głowy osobie podopiecznej leżącej w łóżku;
- zmiany pozycji, stosowania udogodnień u osoby podopiecznej leżącej w łóżku;
- zaplanowania działań aktywizujących;
- zaplanowania działań zapobiegających skutkom długotrwałego leżenia;
- opracowania harmonogramu organizowania czasu wolnego;
- wykonania okładu;
- wymiany pieluchomajtek u osoby podopiecznej.

Tematy zadań praktycznych mogą dotyczyć osoby podopiecznej w różnych stanach chorobowych, o różnych poziomach niesamodzielności, w różnym wieku.